

Bruksela, 9 kwietnia 2019 r.
(OR. en)

8361/19

CULT 67
RELEX 365
EDUC 197
DEVGEN 78
PESC 16

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Nr poprz. dok.:	7749/19
Dotyczy:	Konkluzje Rady w sprawie strategicznego podejścia UE do międzynarodowych stosunków kulturalnych i ram działania

Delegacje otrzymują w załączeniu konkluzje Rady w sprawie strategicznego podejścia UE do międzynarodowych stosunków kulturalnych i ram działania przyjęte przez Radę (do Spraw Zagranicznych) na posiedzeniu w dniu 8 kwietnia 2019 r.

Konkluzje Rady w sprawie strategicznego podejścia UE do międzynarodowych stosunków kulturalnych i ram działania

Rada Unii Europejskiej,

OPIERAJĄC SIĘ NA:

1. konwencji UNESCO w sprawie ochrony i promowania różnorodności form wyrazu kulturowego z 2005 r.¹;
2. konkluzjach Rady z dnia 23 maja 2017 r. w sprawie strategicznego podejścia UE do międzynarodowych stosunków kulturalnych²;
3. nowym Europejskim konsensusie w sprawie rozwoju: „Nasz świat, nasza godność, nasza przyszłość” z dnia 7 czerwca 2017 r.³;
4. konkluzjach Rady z dnia 23 maja 2018 r. w sprawie potrzeby wyeksponowania dziedzictwa kulturowego we wszystkich politykach UE⁴;
5. konkluzjach Rady z dnia 27 listopada 2018 r. w sprawie planu prac w dziedzinie kultury na lata 2019–2022⁵;

Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJĄC

6. wspólny komunikat Komisji Europejskiej i Wysokiego Przedstawiciela „W stronę strategii UE w dziedzinie międzynarodowych stosunków kulturalnych” z 2016 r.;

¹ http://www.unesco.pl/fileadmin/user_upload/pdf/Konwencje_deklaracje_raporty/Konwencja

² Dz.U. C 189 z 15.6.2017, s. 38.

³ Dz.U. C 210 z 30.6.2017, s. 1.

⁴ Dz.U. C 196 z 8.6.2018, s. 20.

⁵ Dz.U. C 460 z 21.12.2018, s. 12.

7. komunikat Komisji „Nowy europejski program na rzecz kultury” z 2018 r.;

UWZGLĘDNIAJĄC

1. sprawozdanie na temat obecnej sytuacji w zakresie partnerstwa pomiędzy unijnymi klastrami narodowych instytutów kultury (EUNIC) a delegaturami UE z czerwca 2018 r. i zawarte w nim zalecenia⁶;
2. uruchomienie projektu „Europejskie Domy Kultury”, mającego na celu przetestowanie i wdrożenie innowacyjnych modeli współpracy pomiędzy podmiotami europejskimi a lokalnymi zainteresowanymi stronami w krajach spoza UE⁷;

UZNAJĄC, ŻE

1. polityka zagraniczna Unii Europejskiej opiera się na rozwoju wzajemnej politycznej solidarności między państwami członkowskimi, określaniu kwestii stanowiących przedmiot ogólnego zainteresowania i osiągnięciu coraz większego stopnia zbieżności działań państw członkowskich;
2. działania Unii w dziedzinie kultury oparte są na unijnej kompetencji do prowadzenia działań służących wspieraniu, koordynowaniu i uzupełnianiu działań państw członkowskich;
3. różnorodność kulturowa i dialog międzykulturowy stanowią integralną część wartości Unii Europejskiej i odgrywają istotną rolę w propagowaniu praw człowieka, wolności artystycznej, poszanowania i tolerancji wobec innych, wzajemnego zrozumienia, zapobiegania konfliktom, pojednania i przeciwdziałania ekstremizmom oraz przyczyniają się do demokratyzacji, dobrego zarządzania i bardziej pokojowych społeczeństw;
4. kultura, będąc przede wszystkim i w największym stopniu wartością samą w sobie, ma pozytywne skutki społeczno-gospodarcze, poprawia jakość życia, a jej pozytywna rola w stosunkach zewnętrznych zdobywa coraz większe uznanie;

⁶ <https://www.eunicglobal.eu/news/report-on-the-current-state-of-the-partnership-between-eunic-clusters-and-eu-delegations>

⁷ <https://www.eunicglobal.eu/european-houses-of-culture>

DAŻĄC DO

1. wzmocnienia skuteczności i wpływu polityki zagranicznej UE poprzez włączenie międzynarodowych stosunków kulturalnych w zakres swoich instrumentów polityki zagranicznej, w szczególności w perspektywie długoterminowej;
2. poprawy spójności stanowisk i działań UE na szczeblu wielostronnym z myślą o zwiększeniu skuteczności UE jako zwiększającej spójność siły w stosunkach międzynarodowych, w tym poprzez likwidację przeszkód dla wszystkich zainteresowanych stron, tak by mogły skutecznie działać;
3. sprzyjania wzajemnemu uczeniu się, międzykulturowemu zrozumieniu i zaufaniu pomiędzy UE i jej partnerami w stosunkach zewnętrznych, przy wzmacnianiu sektorów kultury lokalnej jako motorów zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu, postępu społecznego i kulturowego oraz sprzyjaniu różnorodności kulturowej, innowacji i odporności gospodarczej;
4. wzajemnego wzmacniania zewnętrznych wymiarów polityk, programów i projektów kulturalnych oraz kulturalnego i kreatywnego wymiaru stosunków międzynarodowych UE i jej państw członkowskich poprzez wzmacnianie międzysektorowej współpracy pomiędzy instytucjami Unii i państwami członkowskimi oraz wewnątrz nich;
5. osiągnięcia synergii i komplementarności pomiędzy działaniami podejmowanymi przez UE i jej państwa członkowskie w krajach trzecich, w tym przez ich przedstawicielstwa dyplomatyczne i konsularne i sieć EUNIC;

Z NALEŻYTYM UWZGLĘDNIENIEM

1. odpowiednich zakresów kompetencji państw członkowskich, Komisji i ESDZ oraz zasad pomocniczości i komplementarności;

Z POSZANOWANIEM

1. różnorodności kulturowej, wolności artystycznej i niezależności sektora kultury;

UZNAJĄC POTRZEBĘ

1. międzysektorowego podejścia do kultury, które obejmuje branżę kultury i branżę kreatywną, sztukę, naukę, edukację, turystykę i dziedzictwo kulturowe;
2. dalszego zwalczania nielegalnego handlu dobrami kultury;
3. inkluzywności: należy zachęcać do zaangażowania państw członkowskich w państwach trzecich i ułatwiać to angażowanie się, w tym w sytuacjach, gdy nie mają przedstawicielstwa dyplomatycznego lub konsularnego;
4. nowego ducha dialogu, wzajemnego zrozumienia i uczenia się, które obejmuje współpracę z lokalnymi podmiotami i społeczeństwem obywatelskim na wszystkich szczeblach (planowanie, projektowanie, wdrażanie) i na równych zasadach, z myślą o osiągnięciu podejścia oddolnego i opierającego się na bezpośrednich kontaktach, wzmocnienia lokalnych podmiotów, ich uczestniczenia i współtworzenia;
5. zdecentralizowanego podejścia, które wymaga, by polityki i projekty były dostosowane do lokalnych kontekstów, potrzeb i aspiracji;
6. wyjaśnienia i zwiększenia wiedzy, w tym na temat odpowiednich ról i wzajemnych oczekiwań instytucji UE i państw członkowskich, wraz z ich przedstawicielstwami dyplomatycznymi i konsularnymi, instytutami i sieciami kultury, takimi jak EUNIC, oraz z innymi zainteresowanymi stronami;
7. elastyczności przy projektowaniu narzędzi finansowania i administracyjnych, po to by wspierać również projekty małej i średniej wielkości i dostosować się do lokalnych możliwości;

W ZWIĄZKU Z POWYŻSZYM USTANAWIA NASTĘPUJĄCE RAMY DZIAŁANIA POPRZEZ

ZWRÓCENIE SIĘ DO PAŃSTW CZŁONKOWSKICH, BY:

1. wzmocniły, w odpowiednich przypadkach, współpracę pomiędzy odpowiednimi ministerstwami, w szczególności ministerstwami kultury i spraw zagranicznych;

2. w stosownych przypadkach, dalej rozwijały istniejące sieci służące rozwojowi wiedzy i kompetencji i zachęcały do wymiany pomiędzy środowiskiem akademickim i praktykami w obszarze międzynarodowych stosunków kulturalnych;
3. wykorzystywały, podczas przewodniczenia Radzie UE, nieformalne posiedzenia wyższych rangą urzędników w ministerstwach kultury i wyższych rangą urzędników ds. kultury w ministerstwach spraw zagranicznych do analizowania i uczestniczenia we wdrażaniu tego strategicznego podejścia, obok posiedzeń Rady i jej stosownych geograficznie i tematycznie organów przygotowawczych, które nadal są najważniejszym organem kształtującym wytyczne polityczne, kształtowania i podejmowania decyzji;
4. wzmocniły swoje uczestnictwo w przygotowywaniu, wdrażaniu, monitorowaniu i ocenie wspólnych lokalnych strategii i projektów kulturalnych w krajach trzecich. do osiągnięcia tego celu mogłyby przyczynić się EUNIC i współpraca pomiędzy przedstawicielstwami dyplomatycznymi i konsularnymi;

WEZWANIE KOMISJI I WYSOKIEGO PRZEDSTAWICIELA UNII DO SPRAW
ZAGRANICZNYCH I POLITYKI BEZPIECZEŃSTWA, BY:

1. włączyli zasady i cele tego strategicznego podejścia i wzmocnili współpracę z odpowiednimi organami Rady w projektowaniu i wdrażaniu istniejących i przyszłych ram tematycznych i geograficznych, takich jak w kontekście rozszerzenia, rozwoju i krajów objętych EPS lub partnerów strategicznych;
2. zapewnili odpowiednią wiedzę fachową w obszarze stosunków kulturalnych;
3. wyznaczyli punkty kontaktowe ds. kultury i zapewnili odpowiednie zasoby w dziedzinie kultury w delegaturach UE;
4. ustanowili pojedynczy internetowy punkt kontaktowy z dostępem do informacji na temat polityk, programów i działań UE podejmowanych przez Komisję i ESDZ w odniesieniu do międzynarodowych stosunków kulturalnych;

5. uwzględniali aspekt międzynarodowych stosunków kulturalnych, w odpowiednich przypadkach, w regularnych sprawozdaniach na temat działań z zakresu polityki zagranicznej, w tym w kontekście strategii globalnej;

WEZWANIE PAŃSTW CZŁONKOWSKICH, KOMISJI I WYSOKIEGO PRZEDSTAWICIELA UNII DO SPRAW ZAGRANICZNYCH I POLITYKI BEZPIECZEŃSTWA, W ICH ODPOWIEDNICH OBSZARACH KOMPETENCJI I Z NALEŻYTYM UWZGLĘDNIENIEM ZASADY POMOCNICZOŚCI I KOMPLEMENTARNOŚCI, BY:

1. wzmacniały koordynację, synergię i wytyczne strategiczne dotyczące najlepszych sposobów propagowania międzynarodowych stosunków kulturalnych, w szczególności poprzez regularne zaangażowanie Rady i jej odpowiednich organów przygotowawczych i wyznaczonych grup eksperckich;
2. dalej wzmacniały rolę kultury w politykach i programach w ramach stosunków zewnętrznych, w tym na mocy polityki bezpieczeństwa i zagranicznej;
3. propagowały współpracę z krajami trzecimi i odpowiednimi organizacjami międzynarodowymi, w szczególności UNESCO i Radą Europy zgodnie z celami tego strategicznego podejścia;
4. zwiększały wysiłki na rzecz osiągnięcia wspólnych stanowisk UE na forach i w sieciach wielostronnych oraz, w stosownych przypadkach, przemawiały jednym głosem na temat kwestii, które mają wpływ na międzynarodowe stosunki kulturalne;
5. wspierały wysiłki na rzecz zwiększenia roli kultury jako horyzontalnego czynnika umożliwiającego realizację celów zrównoważonego rozwoju;
6. ułatwiały, poprzez odpowiednie instytucjonalne i prawne ramy i środki wsparcia, mobilność artystów i profesjonalistów z dziedziny kultury między UE a krajami trzecimi;
7. rozwijały partnerstwa z organizacjami międzynarodowymi i instytucjami, które propagują rolę kultury i dziedzictwa kulturowego w doprowadzeniu do pokoju w obszarach objętych konfliktem i pokonfliktowych;

8. czyniły szczególne wysiłki na rzecz wdrażania wspólnych projektów i działań w krajach trzecich w oparciu o współdzieloną wizję strategiczną opracowaną na szczeblu lokalnym przez państwa członkowskie, ich przedstawicielstwa dyplomatyczne i konsularne, instytucje kulturalne, EUNIC, delegatury UE i podmioty lokalne; z myślą o tym celu należy opracować stosowne ramy i instrumenty;
9. lepiej wykorzystywały istniejące fora, mechanizmy, sieci i bazy danych do celów dzielenia się informacjami i wymiany dobrych praktyk, w tym platformę dyplomacji kulturalnej.

Główne odniesienia polityczne

- Konwencja haska o ochronie dóbr kultury w razie konfliktu zbrojnego z 1954 r.;
- Konwencja UNESCO dotycząca środków zmierzających do zakazu i zapobiegania nielegalnemu przywozowi, wywozowi i przenoszeniu własności dóbr kultury z 1970 r.;
- Konwencja UNESCO w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego z 1972 r.;
- Konwencja UNESCO w sprawie ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego z 2003 r.;
- Konwencja UNESCO w sprawie ochrony i promowania różnorodności form wyrazu kulturowego z 2005 r.;
- wydana w 2015 r. Agenda Organizacji Narodów Zjednoczonych na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030;
- Konwencje Rady Europy o kulturze, dziedzictwie architektonicznym, dziedzictwie archeologicznym, wartości dziedzictwa kulturowego dla społeczeństwa i o krajobrazie;
- Konkluzje Rady z dnia 20 listopada 2008 r. w sprawie propagowania różnorodności kulturowej i dialogu międzykulturowego w stosunkach zewnętrznych Unii i jej państw członkowskich;
- Konkluzje Rady z dnia 24 listopada 2015 r. w sprawie kultury w stosunkach zewnętrznych UE ze szczególnym uwzględnieniem kultury we współpracy na rzecz rozwoju;
- Konkluzje Rady z dnia 17 października 2016 r. w sprawie globalnej strategii na rzecz polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii Europejskiej